

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓/๒๕๕๘

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปพร้อมกับพรรคชาติไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ ว่า หัวหน้าพรรคต้นตระกูลไทย และหัวหน้าพรรคชาติไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยให้พรรคชาติไทย เป็นพรรคการเมืองหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมติ ที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคต้นตระกูลไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่เห็นชอบเป็นเอกฉันท์ ให้พรรคต้นตระกูลไทยรวมกับพรรคชาติไทย โดยมีพรรคชาติไทยเป็น พรรคการเมืองหลักและมติที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคชาติไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่เห็นชอบเป็นเอกฉันท์กับการยุบพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย ที่เป็นพรรคการเมืองหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคต้นตระกูลไทยเพื่อไปพร้อมกับพรรคชาติไทยต่อไป

นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ ว่า ไม่คัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด นายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์ หัวหน้า พรรคต้นตระกูลไทย ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ สรุปว่า พรรคต้นตระกูลไทย ได้ดำเนินการยุบพรรคต้นตระกูลไทยรวมกับพรรคชาติไทยโดยพรรคชาติไทยเป็นหลักถูกต้องตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๑ และข้อบังคับ พรรคต้นตระกูลไทย ข้อ ๖๗ และข้อ ๑๐๘ แล้ว

นายวรรตน์ รุ่งรัตนกลิน ประธานคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย และนายฉัฐคม สิงห์พันธุ์ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการฟื้นฟูพรรคต้นตระกูลไทย ยื่นหนังสือลงวันที่ ๕ และวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ได้แย้งคัดค้านการยุบพรรคและการรวมพรรคของพรรคต้นตระกูลไทย และว่ามติของพรรคต้นตระกูลไทยไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นโมฆะ

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๐ การรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ ว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้มีการตั้งยุบพรรคมวลชนเข้ากับพรรคความหวังใหม่ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง และมาตรา ๗๑ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคต้นตระกูลไทยไปรวมกับพรรคชาติไทยนั้น เห็นว่าพรรคต้นตระกูลไทย มีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ตามข้อบังคับพรรคต้นตระกูลไทย พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๗๖ ให้รวมพรรคต้นตระกูลไทยเข้ากับพรรคชาติไทย และพรรคชาติไทยมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้พรรคต้นตระกูลไทยยุบรวมกับพรรคชาติไทย โดยมีพรรคชาติไทยเป็นพรรคการเมืองหลักตามมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และหัวหน้าพรรคทั้งสองได้ทำหนังสือแจ้งมติดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ส่วนข้อคัดค้านของนายวรรณ รุ่งรัตนกลิน และนายณัฐคม สิงห์พันธุ์ นั้น ปรากฏว่านายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตรวจสอบแล้วยืนยันว่า บุคคลทั้งสองไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคต้นตระกูลไทย ไม่มีสิทธิที่จะร้องคัดค้านได้ จึงมีเหตุที่จะตั้งยุบพรรคต้นตระกูลไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคต้นตระกูลไทย

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ